

Наталія ШУКЛІНА,

т.в.о. ректора Національної школи суддів України

Шановні учасники конференції!

Пані та панове! Ваша честь!

Високоповажні гості!

Від імені Національної школи суддів України дозвольте привітати вас з початком роботи науково-практичної конференції, присвяченої річниці дії нового Кримінального процесуального кодексу (КПК) України.

Прийняття КПК України 13 квітня 2012 р. обґрунтовувалось необхідністю приведення кримінального процесу у відповідність з Конституцією України, а також узгодження його з іншими законами та міжнародними стандартами.

Президент України, Віктор Янукович у вітальній промові щодо прийняття парламентом КПК України зазначив: «Новий Кодекс суттєво посилює захист прав громадянина. Відтепер ми вводимо в законодавче поле України рівні права для сторін обвинувачення та захисту».

Можу із певністю стверджувати, що суддівська спільнота позитивно сприйняла новий Кодекс. На відміну від КПК України 1960 р. в основу чинного КПК 2012 р. закладена сучасна модель правовідносин між сторонами в процесі, яка повністю відповідає духу часу, відображає ідеологію та правові цінності, що відповідають сучасним потребам суспільства та держави.

Тому, переконана, треба міркувати не про внесення змін до КПК, а про налагодження ефективного механізму його реалізації.

Це, в свою чергу, підводить мене до теми сьогоднішньої конференції: «Кримінальний процесуальний кодекс України: практика застосування та перспективи розвитку». Метою проведення цього заходу є обмін думками, досвідом щодо практики застосування КПК України та положень, які потребують законодавчого розвитку, і поліпшення взаємодії між учасниками кримінального провадження. Порядок денний конференції включає офіційні доповіді за тематикою кожної із чотирьох сесій, а також передбачає загальні обговорення, протягом яких кожен учасник конференції матиме змогу взяти участь у дискусії.

Підвищення ефективності системи кримінальної юстиції в Україні відповідно до європейських стандартів завжди перебувало у центрі уваги українських юристів. Більш того, сьогодні це питання має для України виняткове значення. Глава держави очікує від нас чітких та узгоджених дій на виконання його доручень.

У свою чергу Національна школа суддів України усвідомлює всю відповідальність, покладену на неї дорученням Президента України від 5 липня 2012 р. «Щодо невідкладних заходів, пов'язаних із прийняттям Кримінального процесуального кодексу», в рамках якого глава держави запропонував

саме на базі Національної школи суддів України організувати перепідготовку працівників правоохоронних органів, пенітенціарної служби, суддів та адвокатів з питань застосування положень нового кримінального процесуального законодавства. З цією метою Національна школа суддів України розробила План заходів на виконання доручення Президента України від 5 липня 2012 р. № 1-1/1795 на 2012–2013 роки.

З чого НШСУ розпочала реалізацію цього Плану заходів? Насамперед ми підготували суддів-викладачів. Для цього було проведено 2 тренінги для тренерів, після чого за участю українських та європейських експертів було організовано ряд спільних навчальних семінарів для працівників правоохоронних органів, пенітенціарної служби, суддів та адвокатів. При виборі тем навчальних семінарів ми максимально враховували рівень їх актуальності для слухачів. Зокрема, така перепідготовка здійснювалась з питань реалізації принципу змагальності в межах кримінального провадження, укладення угод у кримінальному провадженні та діяльності слідчих суддів та суддів, уповноважених на здійснення кримінального провадження щодо неповнолітніх. Крім того, Національною школою суддів України були організовані і проведені численні семінари для викладачів кримінального процесу юридичних вузів, зокрема Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Національної академії прокуратури України, Національної академії Служби безпеки України, Національної академії внутрішніх справ, Національного університету державної податкової служби, Академії адвокатури України.

Упродовж 2012 р. було проведено 332 навчальні заходи з питань застосування нових положень кримінального процесу для 5 тис. 722 суддів, працівників правоохоронних органів, пенітенціарної служби та адвокатів, із яких – 260 навчальних занять (лекцій, «круглих столів») та 72 семінари.

Зазначена робота систематично проводиться і в 2013 р. Так, за період із січня до жовтня 2013 р. Національна школа суддів України провела 526 навчальних заходів, пов'язаних із вивченням положень КПК України, для 5 тис. 166 осіб. НШСУ продовжує проведення таких занять і надалі.

Важливою складовою ефективності такого навчання є робота в групах за участю суддів, прокурорів, адвокатів, працівників правоохоронних органів та пенітенціарної служби. Групове навчання усіх категорій учасників кримінального процесу – це значно більше ніж просто «робота разом». Головним завданням є залучення всіх учасників до процесу навчання, орієнтованого на загальну мету, яку поділяють усі. Таке об'єднання дозволяє перетворити навчання на співпрацю, тим самим зробивши її максимально ефективною для себе та для інших. Саме таким чином Національна школа суддів України робить свій внесок у запобігання можливим розбіжностям у застосуванні нового законодавства на практиці, адже відомо, що практика є критерієм істини.

Принагідно зазначу, що запроваджене навчання з оволодіння нормами КПК України Національна школа суддів України здійснювала як самостійно, так і у співпраці з міжнародними організаціями. В підготовці та прове-

денні навчальних семінарів, «круглих столів» Школа активно співпрацює з Радою Європи, Департаментом юстиції США Посольства США в Україні, українсько-канадським проектом «Освіта суддів – для економічного розвитку», Проектом Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Справедливе правосуддя».

Ми добре розуміємо необхідність налагодження чіткого механізму кримінального провадження відповідно до сучасних положень нового КПК України, адже це дозволить уникнути прийняття необґрунтованих рішень та запобігти порушенням прав учасників процесу.

Тому хочу ще раз подякувати за сприяння в організації та проведенні нашої конференції Проекту Ради Європи «Підтримка реформи кримінальної юстиції в Україні».

Впевнена, що результати роботи конференції знайдуть своє продовження в практиці застосування положень КПК України.

Отже, бажаю учасникам конференції плідної роботи.

Дякую за увагу.